

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petiristopne vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v petek dne 2. januarja 1891.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Naša bilanca na Kranjskem.

Kakor pri kupčiji, pri denarstvu in drugod, tako je dobro, da se tudi o političnem stanju od časa do časa sestavi bilanca. Nameravali smo pisati o slovenski bilanci sploh, v poštév jemati aktiva in pasiva po vsem Slovenskem. A od teh mislij smo kmalu odstopili, kajti Slovenci nemamo zunaj Kranjskega skoro nikakega napredka, skoro nikakega dobička zaznamovati; vse, kar bi pri naši bilanci zunaj Kranjske zapisati mogli, spada zelo zelo mej neugodne točke. V slovenskih pokrajinah zunaj Kranjske so pač nemške večine in laške manjšine aktivne, slovensko prebivalstvo je povsod, le pasivno. Drugače je pa na Kranjskem. Tukaj se že dá kolikor toliko slovenska bilanca sestavljati,

tukaj se že da pregledati stanje naše z ozirom na dobiček in na zgubo, katera se prikažeta na dan, zlasti, če se oziramo na 10 letno dobo. V tem času so se naša aktiva deloma pomnožila, t. j. pridobili smo marsikaj, saj prej ničesar imeli nismo. Postali smo vsaj nekoliko gospodarji v svoji hiši, kjer smo bili prej skoro brez pravic. V pretekli desetletni dobi dobili smo svojo naravno večino v raznih zastopih: v deželni in mestni zboru, pri kupčijski zbornici in v deželni šolski svetu. Po deželi se je semtertja še nemščinstvo držalo, kar je skoro vse v teku te dobe po malem potihnilo. Svovala so se nova društva narodna, n. pr. družba sv. Cirila in Metoda, okrepčala prejšnja društva in tudi kaj drugega, pri čemer nismo zadeli na posebne ovire. Slovensčina napredovala je v marsikaterem oziru, napredovalo je tudi slovstvo in zlasti časopisje. Slovensčina se je upeljala kot učni jezik v nižje gimnazijske razrede v Ljubljani in Novem mestu, za dvoje predmetov tudi na učiteljski. Narodnostno načelo je obveljalo pri uravnavi ljudskih šol. V c. kr. urade se je urinilo tudi nekoliko slovenščine največ še pri sodiščih, nekoliko tudi pri davkarijah. Glede osebnosti imamo nekoliko dobrih, nekoliko pa tudi negativnih pridobitev. Glavni uspeh pa je v tem, da je nasprotna nam stranka popolnoma porazena, da o njej skoro več sluha ni. Tako nekako stoji naša bilanca, od ugodne strani raztolmačena, tako kažejo pač naša „aktiva“, da se po trgovskem izrazimo. Skoro ugodno je vse to, ugodno z ozirom na čase pred Taaffeovo dobo. Slovenci na Kranjskem bi bili zadovoljni, ako bi z mojim računom se mogli še naprej tako hvaliti, kakor sem začel hvalevredno vse omenjati. Ali našim aktivom moramo nasproti postaviti tudi velika „pasiva“, katerih še nismo in ne moremo poravnati. Teh „pasiv“, katere hočemo kmalu naštet, bi niti ne bilo, ako bi jih bili začeli pokrивati vsaj pred 5 leti. Ali namesto plačevati stare dolge, delali smo še nove, ne sami, ampak v družbi s tistim velikim faktorjem, s katerim smo bili in smo še združeni.

Narodu našemu smo še veliko dolžni. Na pr.: Narod naš pričakuje, da bodo njegovi sinovi zasedli vsa izpraznjena uradniška mesta v deželi, a v poslednjem času se je večkrat pripetilo, da so jih

dobili taki ljudje, ki so se še le potem slovenščine učiti jeli, ko so dekret imeli v žepu. S takimi, slovenščine dosta premalo zmožnimi uradniki je Slovincem slabo ustrezno; ti le nadaljujejo in z nova pospešujejo nemško uradovanje, katero še prevaguje pri mnogih, in to merodajnih uradih. Narod naš pa je po pravici pričakoval, da se bode v dobi od l. 1880—1890 upeljalo večinoma le slovensko uradovanje tudi pri prvih uradih. Z veseljem je naše ljudstvo pozdravljalo imenovanje domačinov na razna važna mesta; in z zadoščenjem smo pozdravljali, če je bilo na pr. slovenskemu pisatelju zaupano to ali ono uplivno mesto; toda žalostno smo opazovali, da je slovenski pisatelj potem slovensko pero odložil in nadaljeval tradicijsko nemško uradovanje v prevzetem uradu. Pridobitek je slovenščina kot učni jezik na 2 do 3 srednjih šolah v nižjih razredih; ali človeka vender le peče, da smo v tej zadevi na pol poti obstali, tako obstali, da nismo došli niti do jedne popolno slovenske srednje šole. Žalostno je tudi, da se učiteljski pripravnik nemški pripravlja za slovenske otroke, za slovenske šole, in se mora skoro jedino le z nemščino mučiti, že spisane slovenske učne knjige pa se ne morejo uriniti v naša učiteljska, katera se jih menda branijo na vse kriplje. Slovensko slovstvo v obče je v teku poslednje desetletne dobe napredovalo; ne tako šolska literatura slovenska. Kar smo ustvarili pred 8—10 leti, pri tem smo obitali. V tej zadevi smo našemu narodu še veliko dolžni, a tega dolga ne bomo mogli plačati brez višje pomoči. Ljudske šole so se res ločile po narodnosti; imamo zdaj na Kranjskem slovenske že elementarne učilnice, a poleg njih je vzrastlo s pomočjo in brez pomoči „Schulvereina“ tudi nekaj, le malo potrebnih nemških šol. Pri šolstvu, ki je v obče lepo urejeno, imamo sicer skupaj slovenske otroke in slovenske učitelje, a le to je čudno, da je ostalo še veliko nemškega šolskega uradovanja. A to nas tako ne peče, kakor strastno zaganjanje neke stranke v naše šolstvo, pri katerem se hoče načelo in temelj omajati. To nastaja pa zopet le na kvar narodu našemu, kateremu je že v konkretnem slučaju na Kranjskem, v beli Ljubljani, škodovalo prav občutno. Takih in enakih neugodnosti je še

LISTEK.

Mrtveci I. 1890.

Navada je, da se na starega leta dan obračamo nazaj na leto preteklo in vse vesele in žalne dogodke v duhu ponavljamo še jedenkrat, da se spominamo najbližjih nam svojcev in znamenitejših rojakov, ki so v teku tega leta ostavili dolino solza in se preselili v boljše življenje.

Smrtna žetev bila je tudi v preteklem letu le preobilna. Neizprosna Morana odvzela nam je več odličnih rodoljubov in sotrudnikov na narodnem polji, več tudi taci, katerih izguba nam jo nena-domestna.

Meseca januarja umrli so: V Cerknem pri Ljubljani zdravnik Wagentrutz, v Starem Trgu pri Loži župnik Blaž Lenček, v Mozirji Josip Lipold, starosta „Savinjskega Sokola“ in izboren rodoljub, v Kranji kipar in zlatar Josip Götzl, v Ljubljani kanonik Miroslav Križnar, v Poljčanah župnik Janez Pajek, na Unci Anton Jeršan.

Začetkom februarja izgubili smo dičnega Davorina Trstenjaka. Isti mesec so umrli: Ivan Kavčič, uradnik banke „Slavije“, v Wundschuchu

pri Gradci kapelan Janko Tikvič, profesor Miha Žolgar v Celji, Karol Kurent, župnijski upravitelj Podlipo pri Vrhniki.

Meseca marca: Nadučitelj Kermavner v Šent Vidu, župnik Jakob Tomelj v Čemšeniku, učitelj Ferdo Vigele na Robu pri Laščah, Ivan Nemanič, župnik pri sv. Ožbaltu, dr. Fran Božič v Poddragi, Franjo Pachman, zdravnik v Ilirski Bistrici, notar Triller v Škofjiloki, župnik Janez Rome v Št. Petru pri Novem mestu, Štefan Širok, profesor v Nikolajevu na Ruskem.

Meseca aprila: Ignacij Vencajz, nadučitelj pri sv. Križi pod Litijo, Franjo Vanič, magister farmaciae na Krškem.

Meseca maja: profesor Josip Pichler v Gorici, Ivan Gabršek, okrajni tajnik na Vranskem, in Josip Marguč, trgovec in blagajnik posojilnice v Logatci.

Meseca junija: Matej Pogelšek, bivši župnik v Šoštanji, in Jernej Križaj, župnik pri sv. Antonu pri Kopru.

Meseca julija: Štefan Lapajne, župan in trgovec v Idriji, Viktor Čuden, učitelj v Šturiji.

Meseca avgusta umrl je v Virdu pri Vrhniki znani tovarnar in rodoljub Fran Kotnik.

Meseca septembra pa nam je kruta smrt na tuji zemlji v Lipskem, vzela Jurija Šubica, slavnega našega umetnika, v Konjicah pa dr. Dragotica Prusa, izborna silo v narodni borbi.

Meseca oktobra umrl je v Ilirski Bistrici trgovec in posestnik Aleksander Ličan, v Ljubljani posestnik in mestni odbornik Henrik Ničman, v Šiški nad Ljubljano nadučitelj Fran Govekar, v Brežicah Franjevec Kornelij Arko, bivši vikarij in učitelj petja v Kamniku.

Meseca novembra: topničarski stotnik Pavel Petričič.

Meseca decembra: Fran Karun, župnik v Trnovem, Jurij Humer (Holmer) župnik na Primskovem na Dolenjskem, Josip Tomek, graščak in mestni odbornik Ljubljanski in Josipina Skabrné, posestnica v Novem mestu. Vsem bodi blag in trajen spomin.

Ko smo se spominali teh umrlih „naše gore listov“, zabeležiti nam je tudi, da smo tekom 1890. l. izgubili tudi Celjskega opata Wretschka in predsednika okrožnemu sodišču v Celji, Heinricha, naši bratje Hrvati pa svojega Miškatoviča.

Izven naših dežel je uprav tragična usoda za-

več v nas. Imamo torej poleg aktiv, glede katerih kar nič ne napredujemo, vse polno pasivnih točk, katerih število od dve do dve narašča. Naša bilanca, ki je napredovala pred 10, 9, 8, in 7 leti, opešalo je pred 6, 5 in 4 leti in gre že 3, 2 leti, gotovo je pa šla l. 1890. precej rakovo pot.

Slovan, na dan!

Neso nove besede, katere smo postavili na čelo članku, s katerim se poslavljamo od starega leta. Mnogokrat bile so govorjene z naudušenjem, mnogokrat pete, ko nas je razgrevalo narodna navdušenost pri veselicih in slavnostih naših. So li istinite, so li res segle globoje v narod naš, so nas li prešinile tako, kakor to želi vsak pošten, iskren domoljub, to pokazalo se bode v kratkem. Dan 31. decembra, dan ko se bode vršil občni ljudski popis v vseh pokrajinah mnogojezične Avstrije, pokazati ima, se je li v teku desetih let, odkar se je vršila zadnja ljudska štetev, zavednost slovanska razširila mej posamičnimi slovanskimi narodi v Avstriji, se li obstini tudi po neovrgljivih številkah ljudskega štetja to, kar trdimo, česar smo preverjeni vsi, da Slovan gre na dan!

Ne bomo govorili tu še enkrat o podrobnostih važnega tega dogodilja, ki se ponavlja vsacih deset let, ali bolje rečeno, ki se na tej podlagi, kakor je zdaj zasnovano, ponavlja še le drugokrat v našem obširnem cesarstvu. Pisalo se je že toliko v našem in v vseh slovenskih listih o tem imenitnem in za nas Slovence in za vse Slovane v Avstriji za bližnjo bodočnost prevažnem in pomenljivem uprašanju, da bi težko bilo, dodati še kaj novega, kar bi že ne bilo povedano. To tudi ni namen pričujočih vrstic. Vsak razumni domoljub storil je kar je bilo v njegovi moči, nadajamo se za trdno, da smemo mirno gledati izidu v oči. A zakrivati si ne smemo, da če smo delali mi, delali so in delali bodo še poslednje trenutke zagrizeni nasprotniki naši, do zadnjega odločilnega trenutka ne smemo prenehati z delovanjem svojim, dokler ne dosežemo tega, kar nam je v razmerah, kakor se nam podajajo, sploh mogoče doseči. Nikakor ne smemo se udajati mlačnosti in nebrčnosti, temveč ustrajno delati do konca.

Obširno in jako komplicirano bode se vršila letos ljudska štetev, kakor nam kažejo popisne pole, ki so se razdelile v izpolnenje. Štatična vednost pridobila bode po natančni izpolnitvi mnogobrojnih rubrik mnogo dragocenega gradiva za se. A jedno je, kar je nam posebno na srcu, kar bodo porabili nasprotniki naši sebi v korist, če ne bomo pazili do skrajnosti, in to je ona rubrika v kateri se govori o „občevalnem jeziku“, katera se je prvič pokazala pred desetimi leti, in katera se tudi letos ni hotela opustiti, navzlic opravičenim in utemeljenim ugovorom nepristranskih merodajnih faktorjev. Obveljal je „občevalni jezik“ kot tak, namestu mnogo bolj naravne rubrike „materni jezik“ ali „narodnost“, v katero bi bil vsak imel zapisati, kateremu narodu pripada.

Znano nam je, da v raznih krajih, hoté nekateri neodločneži zapisati kot občevalni jezik poleg

slovenskega še nemški ali morda tudi italijanski, češ, da se poslužujejo poleg maternega svojega slovenskega jezika tudi še jednega omejenih dveh. To pa je popolnoma proti določbam postave, katera zahteva samo jeden jezik, kot občevalni, in ta ne more biti drugi, nego isti, ki se govori v rodbini, ki je materni jezik. Na to bi opozorili vse one, kateri imajo morda voljo izkazati se kot narodne amfibije, ki bi radi bili tič in miš ob jednom.

Preverjeni smo, da izmej mnogih naših nemških ali italijansko govorečih potujčenih rodbin niti jedna ne bode zapisala slovenskega jezika, kot občevalnega poleg nemškega ali italijanskega, akopram ga gotovo mnogokrat rabi in mora rabiti v občevanju z narodom slovenskim. Zakaj bi torej ravno mi Slovenci delali izjemo in se izkazovali kot dvojezične, nasproti jasnim določbam postave?

Naj torej vsak zaveden Slovenec še v zadnjem trenutku poučuje take neodločneže in jih preveri, da ustrezajo le postavnim zahtevam, ako zapišejo kot občevalni svoj jezik oni, katerega jih je učila poštena njih mati slovenska. Z dejanjem, a ne samo s praznimi frazami treba bode dokazati nam Slovincem in Slovanom v Avstriji sploh istinitost reka, da „Slovan gre na dan!“

Le če bodo številke govorile ugodno za nas, verjeli in morali bode verjeti nasprotniki naši, da smo zares napredovali, da se čutimo Slovence, Slovane, da to pokažemo v odločilnem trenutku pogumno in brez strahu. Naj torej v zadnjih najvažnejših trenutkih nikdo ne drži rok navakriž, delajmo, dokler je čas, da se nam ljudska štetev izvrši na čast, da se sijajno dokaže navzlic zares brezštevilnim oviram in zaprekam, ki se nam stavlja od vseh strani, da ni prazna, puhla fraza, katero izgovarjamo, nego, da v resnici: Slovan gre na dan!

Notranjcev ugovor.

(Dalje.)

Prevzetje poročstva za 75letni čisti dohodek 296.953 gld. pa je dolgotrajno obremenjenje deželne imetje vsaj za ta čas.

V prvem slučaju uporabila bi se glavnica 500.000 gld. v zadnjem pa glavnica 7 milijonov, in breme bi bilo za deželo v drugem slučaju 14krat večje nego v prvem.

Ako je imela dežela moči in volje, da s takim deželnim poročstvom zgradbo dolenjskih železnic pospešuje, moramo vsekako obžalovati, da je preteklo 25 let, ne da bi se bila poslužila teh pripomočkov, kajti pod takimi pogoji bi že davno zgradbo takó žaželene železnice omogočila bila.

Čudno pa je, da železnični odsek svojega predloga ni utemeljeval s tem, da bi navel vzglede jednaci poročstev družih kronovin naše monarhije.

Ali naj bi Kranjska prva ta poskus napravila?

Odsek ta svoj korak opravičuje s tem, da deželno poročstvo z izdajo prioriteten zadolžnic, oziroma prioriteten delnic olajša in da se po človeški previdnosti prav nič rabilo ne bode ali pa le jako malo.

Da železniške prioritete, za kojih dohodek država ali kronovina jamči, boljši emisijski kurz dobé kakor pa one brez poročstva, je aksijom, ki se oporekati ne dá.

To je na vsak način prednost, ki obstoji v dobavi cenejše glavnice. Uprašanje je le, komu ta prednost koristi in ako je velikosti žrtve vredna, kojo je dežela voljna prinesiti.

Dežela dobi prej in hitreji ono železnico, o koji se trdi, da je neobhodno potrebna za Kranjsko. To in le samo to korist ima dežela od ložje dobave glavnice in ta korist je čisto gospodarstvene narave.

Recimo, da bo ta korist vsi deželi na dobro; nasprotno trditev bi prouzročila hrup, ker se zmatra ta železnica že več let sém kot panacea, brez koje dežela ne more več dolgo biti.

Gotovo pa je vsekako, da bo za to potrebno žrtev vsa dežela prinesiti morala.

Ako trezno opazujemo, je tedaj položaj tak, da obseg koristi, ki bo dobajala deželi iz poročstva, ni znan in da ta gledé vse Kranjske ni gotov, pač pa je gotova žrtev, kojo bode morala vsa dežela prinesiti.

Za dvomljive koristi gotove žrtve!

Zadeve take baže imenujemo v navadnem življenji spekulacije in podpisanci zatrjujejo, da bi tudi zoper to ničesar ne imeli, da bi zahtevana žrtev le tako velika in po našem mnenju tako pogubna za deželo ne bila.

Poročstvo dežele naj bi do zneska 296.953 gld. za dobo 75 let trajalo.

Obseg te dolžnosti, ki se ima prevzeti, naj si dežela in nje zastopstvo predoči in naj ga ima za podlago vsemu računjenju.

Ali se ujema ta obseg z narodno-gospodarsvenim razcvetom dežele, kojega od nove železnice tudi samo pričakujemo?

Malokdo si bode upal to trditi. Tudi železnični odsek si ni upal; slednji skuša marveč nekako pobito svoje predloge z dokazili opravičiti, da se poročstvo dežele nikdar v polnem obsegu rabilo ne bode.

Zavezana pa bi bila vendar dežela k temu, da mora za ves obseg prevzetega poročstva jamčiti; to je resnica in nadalje silno breme, koje bi morala dežela 75 let nositi in katero bi ovirajoč in slabeč na vsa njena nadaljšnja podjetja ves ta čas in mogoče tudi še potem uplivalo.

Nadalje se je trdilo, da bodo dohodki železnice takó ugodni, da deželi vkljub poročstvu ne bode treba plačevati, ker bodo pričakovani čisti dohodki železnic pokrili obrestovanje in razdolžitve prioriteten zadolžnic; eventualno prioriteten delnic.

Trdilo se je tudi, da je za zgradbo železnice treba deset milijonov glavnice, od kojih naj bi sedem milijonov dežela kranjska za obrestovanje in razdolžitve prevzela, to je dežela kranjska vzame največje breme glede oskrbovanja denarja za dolenjske železnice naše.

Nekateri možje iz tehničnih krogov trdé, da je svota deset milijonov za zgradbo previsoka in da bi ne bilo težko izhajati z osmimi milijoni.

➡ Dalje v prilogi. ➡

dela Ivana Ortha, ki je zamenjavši sijajno dostojanstvo nadvojvode s poslom pomorskega kapitana, skoro brez dvojbe, z vsem svojim moštvom našel hladni grob v morskih valovih na Amerike skrajnem jugu.

Tedenske drobtinice.

(Premišljevanja ob konci leta; ministerske krize; razbita pevska lira; črv nesloge; narodno petje; žaloigra, „domači prepri“; veseleje prikazni na Štajerskem, Primorskem in Koroškem; pevski nameni in „Glasbena matica“; ljudska štetev; veselo novo leto!)

Dolga vrsta let je že pretekla in skoraj se ne spominjam, kdaj sem prav natančno rečeno, praznoval v domovini poslednji večer starega leta, a tega pa se spominjam dobro, da je bil glede na socijalne narodne razmere veseleje od onega, ki ga bodem praznoval danes. Nekako nerad prijemljem za pero, prešel mi je ves humor in sarkazem, polotilo se me je neko elegično čutje, kateremu je le težko dati pravega duška.

Če imajo države svoje ministerske krize, če odstopajo mogočni voditelji osode narodov, ko se poostre nasprotja do skrajne meje, zakaj bi se taka nasprotja ne smela in ne mogla pokazati tudi v ožjem socijalnem okviru, v okviru društvenega živ-

ljenja? Tako se je zgodilo tudi pri nas. Staro leto vzelo je saboj v brezno minolih dni pevski zbor čitalnice naše. Razbita leži ob tleh pevska lira, samomorna roka segla je sama sebi po življenji in v trenutku, ko pišem te vrstice, ni mi jasno, bode li ustal iz pepela nov feniks, novorojeno, neodvisno pevsko društvo? Dualistična oblika, država v državi, pokazala se je nemogoča, začel je glodati črv nesloge na podlagah, na katerih je bilo zgrajeno poslopje jedinega našega socijalnega društva, katero naj bi v svoji sredini zbiral vse, kar se ogreva za napredek slovenskega našega socijalnega življenja. Razburjale so se strasti, konečno prišlo je do katastrofe, ali vsaj vse kaže tako, kajti pevski zbor napovedal je strajk, praznovali bodemo Silvestrov večer v čitalnici brez petja, kakor smo že praznovali Miklavžev večer.

Jako nerad dotaknil sem se tega kočljivega uprašanja, ali ker je stvar že postala javna, zastoni bi bilo prikrivati jo, bolje se mi zdi, da jo razmatramo mirno in stvarno, da se skušajo potolažiti strasti, vsacemu pa naj bode v prvi vrsti pred očmi stvar, narodna stvar. In taka stvar je tudi narodno petje.

Popolnoma pustim na strani uprašanje in razpor v krogu čitalniškem, prepričan, da bode jako

teško ali celo nemogoče to stvar zasukati v stari tir. Vender pa sem preverjen, da tako postopanje, kakor se nasvetuje od nekaterih strani, kakor ga hote uprizoriti pevci, da tako postopanje ne bode mogel odobravati nobeden iskren domoljub, a ne morem ga odobravati niti jaz, če se sploh na malenkostno moje mnenje polaga količjak uvaževanja. Komur je resnično mar narodna stvar, kdor ima resnično veselje do petja, ta bode sprevidel, da prenačleni sklepi ne koristijo narodni stvari, pač pa ji utegnejo mnogo škodovati.

Toliko zdelo se mi je potrebno omeniti o tej zadevi, ki je postala pereče uprašanje zadnjih dni v ožjem krogu našem. Vnanji čitatelji mi ne bodo štel v zlo, da sem za danes postal bolj lokalni, le nerad dotaknil sem se te rane, a ona naj bode v svari izglede. „Domači prepri“ igra se sedaj na dveh slovenskih odrih, pri nas in še nekje, hvala Bogu, da drugod se še dozdaj ni pokazalo poželjenje po tej „žaloigri“, katero bi prej ko slej rad videl izginoti tudi z omenjenih dveh naših odrov.

Na Štajerskem, Primorskem in na Koroškem vsaj vidimo veselo složno delovanje in to mi blaži grenke čute, katere mi je vzbudila domača naša nesloga. Naj bi vendar premislil vsak narodnjak, da tudi pri nas ni nemogoče, da pride zopet narodni

Ako je temu takó — in podpisancem se mora to ravno takó resnično zdeti kakor trditev železničnega odseka, ker nobena teh števil ni z razlogi utemeljena — bil bi v tem bistven faktor, koji bi izrečeno garancijsko število v prid deželi preinačil.

Številke prioritete, ki se imajo obrestovati in razdolževati, bi se zmanjšale, dočim bi dohodki isti ostali.

Uprašanje je, kako je uplivala dežela, koja naj bi največ žrtvovala pri sestavi in nastavi gradbenega fonda?

Gradí se lahko drago, ali pa tudi po ceni, kakor se hoče; prav lahko se pa stori prva napaka, ako človek ne dela iz svojega žepa, ampak iz tujega.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 31. decembra.

Razpuščeno dijaško društvo.

Grško namestništvo je razpustilo italijansko dijaško društvo „Società Academica Italiana“. Povod razpusta je, ker je društvo sklenilo postopati proti članom, kateri občujejo z dijaki druge narodnosti in ker je bilo Tržaškemu „Independentu“ poslalo neko zaupnico. Kakor se vidi, namestništvo v Gradci precej gleda na prste nemškemu dijaškemu društvu.

Tirolski deželni zbor.

Zmerni konservativci bi bili pripravljeni nekoliko odjenjati, da se sklene zakon o šolskem nadzorstvu za Tirolsko in z njim uredi pravno stanje učiteljev. Skušnje so jih preverile, da posebne prijenljivosti od sedanjih vlade nemajo pričakovati. Če pa pride druga vlada, se bode pa na njih želje še manj ozirala. Upanje, da se bode z novim šolskim zakonom preustrojilo vse ljudsko šolstvo v Avstriji, je jim že tudi splavalo po vodi. Zallingerjevi pristaji so pa že začeli agitovati proti vsaki prijenljivosti, in zmerni konservativci bodo, bojé se, da ne zgube popularnosti, najbrž z njimi potegnili in vladno predlogo tako predelali, da ne bode dobila sankcije.

Vnanje države.

Bolgarsko sebranje.

Prestolni govor, s katerim se je zaključilo sebranje bolgarsko, ne obsega ničesa posebnega. Knez je le naglašal, da je sebranje opravičilo zaupanje, katero se je vanj stavilo. Skleneni zakoni kažejo, da poslanci poznajo potrebe bolgarske dežele.

Pri poslednjih sklepih sebranja kaže proračun za bodoče leto 80,478.700 frankov dohodkov, izdatkov pa 79,368.422 frankov, torej prebitka še 1,110.278 frankov.

Turčija in Srbija.

Turčija hoče vdovi srbskega podkonzula ubitega v Prištini dovoliti odškodnine 70.000 frankov ne pa le 7000, kakor se je v včerajšnjem telegramu napak poročalo. Kacega družega zadoščenja pa Turčija Srbiji neče dati, ker še vedno oporeka, da bi umor bil političnega značaja.

Vojaški pisatelji v Nemčiji.

„Hamburger Nachrichten“ opozarjajo na to da so zadnji čas trije vojaški pisatelji nemški izstopili iz aktivne vojaške službe. Vojaška literatura v Nemčiji vidno propada, dočim v Franciji lepo napreduje. Odkar je pa vojaški pisatelj Goltz-paša bil prisiljen ustopiti v tujo državno službo, drug pisatelj pa premeščen v mejno trdnjavo, se skoro nikdo več pisati ne upa, posebno ker je zaukazano, da vsakdo mora svoje delo z imenom priobčiti.

„tepežni dan“. Takrat bode prepozno, da se oklepamo drug družega, ki se zdaj razdružujemo po nepotrebnem. Prevelika občutljivost pa, če se združuje z njo še strast, ti dve pa še nikdar nista rodili dobrega sadu. Če bi bila pevecem res mar pred vsem drugim pevska stvar, kako so mogli pozabiti pri razpolaganju s svojim za pevske namene zloženim premoženjem na jedino naše glasbeno društvo na „Glasbeno matico“? Ona v prvi vrsti bi bila poklicana nastopiti dedščino po zboru, ki je tako po nepotrebnem pretrgal sam sebi nit življenja, a tudi tako nepremišljeno ukrenil z denarjem, še jedenkrat ponavljam: da se pevske namene zbranim. Srčno obžalujem, da se je kaj takega moglo zgoditi, da se ni hotel poslušati glas razuma, a zgodilo se je, kakor kažejo najnovejša poročila, došla mi, ko so bile že pisane gornje vrste.

Akoravno so tovariši moji že toliko in toliko pisali nad črto o ljudski štetvi, vendar si drzmem tudi jaz omenjati je na kratko. Trdno se nadajam, da vsaj izid štetve naše bode dovoljen, da se nas bode naštel toliko, da navzlic razporu in prepirom se bode vendar pokazalo, da napredujemo, da se le zaradi tega razdružujemo, ker nas je že preveč! V tej veseli nadi želi vsem čitateljicam in čitateljem veselo novo leto

Ahasver II.

Če v Nemčiji častnik začne pisateljovati, nema pričakovati, da bi še napredoval. K sreči je še izvan službe nekaj dobrih pisateljskih močij. S tem, da se hoče zatrete vojaško pisateljovanje, škoduje se samostojnosti častnikov, ki je tako potrebna v vojni. Taka samostojnost je le mogoča, če nekatere zvezde prve vrste vse razsvetljujejo in ogrevajo.

Taka sodba nemškega lista pač ni posebno laskava za nemško vojaško spravo.

Občna volilna pravica v Belgiji.

Agitacije za občno volilno pravico v Belgiji so se že jako razširile. Liberalci se nadajajo, da se bode pri novoletnem vsprejemu tudi kralj izrazil o tem vprašanju in sicer njim povoljno. Kraljeva beseda bi isto stvar gotovo nekoliko pospešila, ker bi potem nekateri konservativci se manje upali nasprotovati.

Volitve na Španjskem.

Volitve za španjsko zbornico poslancev bodo nekda dne 1. februarja, za senat pa dne 15. februarja. Novi zbornici snideta se dne 1. marca. Te volitve za zbornico poslancev bodo prve, ki se vrše na podlagi občne volilne pravice in bodo torej nekoliko pokazale, kako mišljenje vlada v nižjih ljudskih krogih na Španjskem. Videlo se bode, v koliko so se mej prostim ljudstvom ukoreninile republičanske ideje.

Prememba ustave v Mehiki.

V Mehiki so premenili ustavo tako, da bode kdo tudi lahko večkrat zaporedom voljen predsednikom republike. Taka prememba je umestna, ker je v tej deželi republičanska vladavina že toliko utrjena, da se ni bati, da bi se po dolgem vladanju kak predsednik toliko utrdil, da bi se mogel proglasiti za cesarja. Omenimo naj še, da je tudi v Združenih državah kdo lahko predsednik več volilnih dob zaporedoma.

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani, dne 30. decembra.

Predseduje župan Grasselli. Navzočnih je 25 mestnih odbornikov. Poverjevalcema zapisnika imenuje župan mestna odbornika Kneza in Prosenca. Gosp. župan opomni, da je dne 21. t. m. nagloma umrl dolgoletni ud mestnega zastopa grajšak Josip Tomek. Jako delujoč je bil v stavbinskem in vodovodnem odseku, vsekdar pa unet za Ljubljanskega stolnega mesta napredek, ljubeznivega značaja, mož, kateremu bode vsak ohranil gotovo hvaležen spomin. (Zbor v znamenje sočlenja ustane s sedežev.)

Mestni odbornik Prosenc stavi predlog, naj bi se za obiskovanje ljudskih šol I. in II. razreda v strogem zimskem času, mesto 8. ure določila 9. ura zjutraj. Po daljši razpravi sklene se po nasvetu g. cesarskega svetnika Murnika, da se ta želja naznani šolskim oblastvom.

V volitveni komisijon dopolnilnim volitvam trgovinske in obrtne zbornice Kranjske izvoli se podžupan V. Petričič.

V imenu vodovodnega direktorija poroča mestni odbornik Hraskey in nasvetuje, da se prošnji Alojzijeveškega vodstva ugotovi in cena vodi zniža na 10 kr. za kubični meter, kakor se je to že dovolilo oo. frančiškanom in zavodu Marianum, in da se odpusti tudi vodomerščina. Obvelja.

Prošnja Alojzija Korsike, da mestna občina napravi na svoje stroške vodovodno zvezo od glavne cestne cevi do njegove hiše na Vrtači, se odkloni, ker je to proti določitvi postave z dne 4. julija 1890., prizivu hišnega posestnika Stedry-ja pa se za jedno hišo ugotovi, za drugo pa odkloni.

Mestni odbornik Hribar poroča za vodovodni direktorij o navodilu za vodovodno knjigovodstvo. Po razpravi nekaterih določeb pa se sklene, naj se vse navodilo natisne in potem v drugi seji poroča.

Potem je poročal mestni odbornik dr. Majaron v imenu policijskega odseka o reorganizaciji mestnega redarstva. Poročevalec je svoje predloge obširno utemeljeval, kazal odnošaje redarstvene v družih, Ljubljani podobnih mestih, kar se tiče prebivalstva, število redarjev i. t. d. in stavljal končno sledeče predloge:

1.) Ozemlje mestne občine Ljubljanske razdeli se za službo policijske straže v pet policijskih okrajev, in ti so: I. okraj: okraj notranjega mesta; II. okraj: Dunajska cesta; III. okraj: Okraj sv. Petra predmestja; IV. okraj: Okraj Karlovskega predmestja; V. okraj: Okraj Krakovo in Trnovo.

2.) Vsak okraj ima svojo stražniško postajo (stražnico), iz katere se po njem opravlja redna služba.

3.) Postaji I. okraja, kot glavni postaji, podrejene so ostale postaje. Glavna postaja vodi

službo po vsem ozemlju in preskrbuje okrajne postaje s stražniki.

4.) Ustanovlja se šestintrideset stražniških služeb in sicer za dva vodji straži; 10 stražnikov I. vrste in 24 stražnikov II. vrste, in ustanovljati se tudi službi dveh detektivov.

5.) Naslednje službe so stalne: Službi detektivov; službi stražniških vodij, ter službe stražnikov I. vrste. Ostale službe pa so začasne: Kdor jedno leto povoljno služi začasno, tega je moči stalno nastaviti.

6.) Stražniški vodja in detektiv ima pravico do letne plače po 450 gld., stanarine po 50 gld. in petletnih doklad po 20 gld. Stražnik I. vrste ima pravico do letne plače po 400 gld., stanarine po 40 gld. in petletnih doklad po 15 gld. Stalno nameščen stražnik II. vrste ima pravico do letne plače po 365 gld., stanarine po 40 gld. in petletnih doklad po 10 gld.

Začasni stražniki dobivajo po 1 gld. mezde na dan. Vsak stražnik dobiva naturalno obleko in obutev, detektivom pristojna za obleko pavšal letnih 50 gld. Na predlog mestnega magistrata dovoljuje občinski zastop nagrade tistim stražnikom, ki se najbolj odlikujejo.

7.) Vsi neoženjeni stražniki imajo v stražnici (kasarni) vkupno stanovanje, a zato se njim ne plačuje stanarina.

8.) Samo jedna tretjina stražnikov sme biti oženjenih. Ženiti se sme stražnik le v izrednih slučajih in kadar mu to privoli mestni zastop.

9.) Vsak stražnik more se pokoriti službenemu navodu in disciplinarnemu redu.

10.) Sedanje stražniške službe se vse razpišejo, razun službe nadzornika mestne straže, katera ostane neizpremenjena.

11.) Mestnemu magistratu se naroča: a) Naj takoj razpiše vseh 38 novih služeb z dodatkom, da morejo zanje prositi tudi sedanji stalni stražniki; b) da takoj natančno omeji policijske okraje, ter določi kraj okrajnim postajam ali stražnicam in načrt predloži občinskemu svetu v odobrenje; c) da potem zveže vse stražnice s telefonom in priskrbi primerno stanovanje za stražarnico; d) da izgotovi najpozneje do 1. marca načrt službenega reda za policijsko stražo in ga občinskemu svetu predloži v odobrenje.

O teh predlogih pričela se je jako obširna debata, ker so nekateri odborniki mislili, da bode preveč novih stroškov za redarstvo, drugi pa so mislili, da vsa zadeva ni še dobro premišljena in obravnavana, zato je stavljal dr. Gregorič nasvet, naj se vsa stvar zopet vrne policijskemu odseku. Ta predlog ni bil vsprejet in so po dolgi podrobni razpravi obveljali vsi prej navedeni po dr. Majaronu nasvetovani predlogi, tako da naše redarstvo dobi sedaj popolnoma drugo lice.

Podrobno razpravo priobčimo prihodnjič.

Domače stvari.

— (Ljubljanskega župana voščilo za novo leto.) Koncem včerajšnje mestne seje, katera je trajala od 6. skoro do 10. ure, poprijel je g. župan Grasselli besedo in kazoč na uspešno delovanje mestnega zastopa posebno na dovršitev vodovoda, za katerega bode še pozni unuki hvaležni, izrekel zahvalo vsem mestnim odbornikom na njih uspešnem in za stolno mesto blagotvornem delovanju. Pristavil je, da je v mestu, predno bode tako, kakor si ga prebivalci žele, storiti še marsikaj, a gotova nada je, da bodo mestni odborniki prihodnje leto ustvarili še marsikaj, kar se želi in kar je tudi nujno potrebno. Poleg vodovoda sklenila se je še v tem letu organizacija mestnega redarstva, katero bode prebivalstvu v velik prid glede varnosti. Gosp. župan Grasselli vošči potem vsem mestnim odbornikom, vsemu prebivalstvu stolnega mesta Ljubljanskega veselo novo leto, katero bode tudi srečno, da ne bodo stanovačev zadele nikakršne nezgode. (Občno odobravanje.) Podžupan g. Vaso Petričič se odzivilje voščilu gospoda župana ter tudi njemu vošči prav veselo novo leto, naj bi kakor doslej, tako tudi dalje vrlo vodil mestno upravo. (Občno odobravanje.) Gospod župan se za voščilo srčno zahvali.

— (Gosp. Andrej Praprotnik,) bivši nadučitelj in vodja prve deške ljudske šole v Ljubljani, dobil je naslov ravnatelj.

— (G. dr. Suppan,) ravnatelj kranjske hranilnice odpovedal se je odvetništvu.

— (Imenovanje.) Ivan Vrančič, ekspeditor v Litiji, imenovan je postaje načelnikom v Postojini.

— (Čitalniški pevski zbor) sklenil je včeraj v shodu svojem, da se razide. Svoje premoženje razdeliti je sklenil mej narodni družbi „Sv. Cirila in Metoda“, kateremu pripade obligacija srebrne rente v znesku 100 gld., „Narodni dom“ pa dobi ostali znesek 130 gld.

— (K Kalanovi pravdi.) Danes zjutra ob 9. uri dopoldne napovedana je bila končna obravnava pri tukajšnjem deželnem sodišči zoper posestnika Kosa iz Ljubljanskega barja, ki je v Kalanovi pravdi krivo prisegel. Ker je zatoženec obolel in poslal zdravniško spričevalo, se je obravnava na negotovi čas prestavila.

— (Odgovor na včeranje „Pojasnilo“ g. Ivana Mrcine.) učitelja c. kr. vadnice Goriske. Ker g. učitelj Mrcina v včeranjem „Pojasnilu“ prizaava, da ni bila mej pesmimi, koje je izročil rajnemu skladatelju Avgustu Lebanu niti „Husitska“, niti „Hej Slovani čnvari vi carstva“, je naravno, da očitane ocenjevalca, ki je prijavil kritične opazke v našem listu ne zadevajo njega. Ocenjevalec pa se je mogel držati jedino tega, kar je tiskano v „opomnji“, katero je postavil izdajatelj Janko Leban na drugo stran izdanih „Skladeb“, kjer je citati doslovno to-le: „Z vencem „narodnih pesmij“ sem mislil posebno ustreči Vipavcem našim, nabral je te pesmi c. kr. učitelj v Gorici, gosp. Ivan Mrcina že kot učiteljski pripravnik, ter jih izročil pokojnemu bratu, da jih povije v „venec“. Jedino na podlagi teh besed je pisal ocenjevalec svoje opazke, ter njega o tej zadevi ne zadeva nobena krivda. Toliko smo naprošeni prijaviti v končno pojasnilo.

— (Iz Novega mesta) se nam piše: Kakor ste že v Vašem cenjenem listu omenili bode se nova jako lepo izpeljana cesta proti Bršljinu prihodnje spomlad dogotovila in javnemu prometu izročila. Sedaj vrše se le še pogajanja mej erarom in tukajšnjem kapiteljnom radi odstopa malega dela našega pokopališča. Naše meščanstvo pa ni s tem pogajanjem nič kaj zadovoljno, ker meni, da bi pač dobro bilo pokopališče iz sanitarnih vzrokov in z ozirom na mestno razvitje (katero baš nesrečna tega pokopališča ovira) iz mestnega obližja premestiti na primernejši kraj n. pr. na Ločensko polje (morebiti dalo se bo potem vendarle doseči, da se bo kolo dvor za našo postajo v bližini mestni gradi), nikakor pa ne more odobravati, da bi se isto razkosalo in na ta način mnogovoglato postalo, kar gotovo ne bo v olepšavo tega kraja miru. Ker poznamo sedanjega gospoda prošta za olepšavo mnogih stvari vnetega, upamo za trdno, da bo mero dajni ta faktor to našo željo v poštev jemal in vsako nadaljno pogajanje odklonil.

— (Iz Opatije) se nam piše: Preteklo nedeljo začelo je goreti v gozdu posestnice Gjačič, ki je le kacic 10 minut oddaljen od hotela „Stefanie“. Gasilno društvo je kmalu ogenj podušilo, da je pogorelo le kacic tisoč metrov. — Burja nas hudo nadleguje, toplomer kaže 2–7, pod ničlo, danes (30. dec.) začel je naletovati sneg in bližnji hribi so skoro do obali pobeljeni. Zaradi neugodnega vremena začeli so nas tujci zapuščati in le malo jih je še videti.

— (Iz Vipave) se nam piše: V nas razsaja že nekaj dnij silna burja. Najsujša bila je v soboto in nedeljo. Za pošto z Razdrtega v Vipavo potrebovali so osem držačev in le z velikim naporom prišli so v Vipavo. Iz Vipave nazaj so pa pošto nosili, tako tudi z Razdrtega v Postojino. Celo vole, katere so v Trst gonili, spravili so le z veliko težavo čez Gabrk. Poleg burje pa je strašanski mrz. Ubogi ljudje, katerim nedostaje hrane, obleke, drv in odeje!

— (Priprave za odpravo proste luke v Trstu). Javna skladišča v novi luki, kakor tudi druga dela, se pridno završavajo in brez dvojbe bodo ob pravem času dokončana. Z druge strani tudi vlada z raznimi dogovori, konferencijami in shodi ukrepa razne naredbe, katere se upeljejo po sklenitvi Trsta z ostalimi colnimi deželami. Drugo polovico meseca januarja se snide na Dunaji konferencija, na kateri se bodo zadnjikrat obravnavale sedanje razmere v Trstu in na Reki in dotični predlogi za njih uravnanje po odpravi proste luke. Meseca februarja pridejo predlogi pred državno zbornico ter se definitivno rešijo. S 1. januarjem prihodnjega leta uvede se tudi nova vozna tarifa iz

notranjosti v Trst in dalje na Izohod po znatno znižani ceni, da se uniči upliv nemške linije iz Hamburga na Vstok. Kakor poročajo z Dunaja, ustanovila se je neka družba kapitalistov, katera osnuje v Tržaški okolici veliko čistilnico petroleja z namenom, tekmovali z Reško.

— Ormoška čitalnica) priredi svoj redni občni zbor v nedeljo dne 11. januarja 1891 s sle-Oečim vspešdom: 1.) pozdrav predsednika. 2.) Poročilo tajnikovo. 3.) Poročilo blagajnikovo. 4.) Volitev novega odbora in treh preglednikov računov. Po zborovanji prosta zabava. — K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

— (Šaleška čitalnica v Šoštanj) priredi dne 6. januarja 1891 v svojih prostorih zabavni večer s tombolo. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Odbor.

— („Pjevačko-glasbeno društvo Velebit“ u Gospiču) priredi dne 14. januarja v prostorih društva „Lička Vila“ v proslavo petindvajsetletnega glasbeno — književnega delovanja svojega zborovodje in jugoslovanskega skladatelja gosp. Frana Serafina Vilharja svečan koncert, pri katerem bode sodeloval tudi ženski zbor. Po koncertu bode ples. Tem povodom tudi mi čestitamo svojemu rojaku g. Vilharju na petindvajsetletnici in želimo, da bi še dolgo deloval sebi in narodu v slavo in nas vsrečil še z muogimi glasbenimi umotvori.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 30. decembra. „Journal des Debats“ javlja, da je Parnell včeraj zvečer semkaj došel. Pogovor njegov z O'Brienom najbrže ne bode v Boulognu, ampak v Parizu.

Novi York 30. decembra. Mej Indijanci in vojaki bil boj. Več častnikov ubitih, več vojakov ranjenih. V Indijancev ozemlju velika razburjenost.

Dunaj 31. decembra. „Wiener Zeitung“ objavlja zakon glede nadaljnjega začasnega uravnanja trgovinskih razmer s Turčijo in Bolgarsko. Dalje skupnega ministerstva naznanila o pokritji potrebnih izdatkov za škode vsled preplavov na Češkem, Dolenjo- in Gorenjo-Avstrijskem, v Šleziji in Predarliskem in glede državnih podpor za one kraje na Moravskem, ki so po bedi prizadeti.

Varšava 31. decembra. Sodišče v Petrovsku obsodilo dva prebivalca iz Lodza v jednoletno ječo, ker sta ljudi nagovarjala k izselitvi v Brazilijo.

Razne vesti.

* (Danilevskij.) Dne 18. t. m. umrl je po kratki pa budi bolezni slavni ruski romanopisec Gregor Petrovič Danilevskij v svojem 61. letu. Pokojnik, ki je spisal več zgodovinskih romanov in povestij, bil je glavni urednik „Praviteljstvennemu Vjestniku“. Razna njegova dela prevedena so že na več jezikov, posebno v nemščini se jih je že več priobčilo.

* (Umrl je) umirovljeni dvorni svetnik baron Sterneck, brat poveljnika mornarici avstrijski.

* (Umrjeni pop Stojan.) Iz Sofije se razširja vest, da je v Podgorici umorjeni pop Stojan imel navado, da je po noči hodil oborožen okrog ter se bratil z roparji. Skrival je roparje v svojem stanovanji. Njegovi sovražniki čakali so ga pri vasi Podgorici in ga umorili. Ko se je vladi turški posrečilo, da je ujela nekaj roparjev, se čuje, da je Stojan se udeležil zarote, pri kateri so bili umorjeni sestra njegova Selvija, kmet Stojanov, njegovi sestra Martina in njegova sinaha Gjurgja. Bolgari pač razširjajo take vesti samo za to, da bi očrnili pokojnika, ki jim je bil trin v oči.

* (Prva županja v Rumuniji.) V Bransciji izvolili so te dni pri občinskih volitvah za župana ali bolje rečeno županjo Ano Jonescu. Vlada njene volitve še ni potrdila in je najbrž tudi ne bode. Županja je že imenovala neko svojo prijateljico za pristava.

* (Kako dolgo je že znan sladkor?) Kakor piše neki nemški strokovni list, so Kitajci poznali sladkor že pred 3000 leti. Od Kitajcev so se Indijanci seznanili s sladkorjem. Aleksander Veliki je v svoji vojni proti Indijancem bil izvedel, da v Indiji znajo iz nekega trsa brez čebel pripravljati med. 150 let pred Kristom je že zdravnik Galenus zapisoval sladkor za zdravilo. Pred odkritjem Amerike bil je sladkor še jako drag. V Angliji so se 1659. seznanili s čiščenjem sladkorja.

* (Originalen mrtvaški list) izdelal je nedavno neki oglednik mrličev na Gorenjem Koroškem o mrtvorjenem detetu. Zapisal je doslovno: „Mrtev rojen, neoženjen, 9 mesecev star, otrok“. Ta mož ima pač nadarjenost za dobrega štatistika.

* (Sredstvo proti rumeni mrzlici.) Neki zdravnik na Kubi je izumil neko zdravilo za rumeno mrzlico. Kako se to zdravilo napravlja, je seveda še tajnost.

* (Veliki belgijski poštni parobrod Vandertaelen.) vozeč v izhodno Indijo zagnal je vihar blizu Gibraltara ob skalovje, ter ga je popolnoma razbil. Moštvo in potovalci so se rešili, a vse blago v vrednosti 6 milijonov se je potopilo.

* (Umor.) V Bosenski Kostajnici je dne 4. t. m. žandarm Pavelić zavrtno ustrelil žandarmskega vodjo Grubiča, s katerim sta šla na patrolo. Morilca že imajo pod ključem.

* (Mlinsko kolo odtrgalo je glav.) Niko Kochon v nekem manjšem mestecu na severnem Ogerskem pripeljal je nedavno s svojo ženo pšenico v mlin Zena je nekaj ogledovala stroje v mlinu, pa jo je prišlo kolo in jej odtrgalo glavo.

* (Dama z najlepšimi lici.) V nekem kopališči je letos vzbujala vso pozornost dama z jako rudečimi lici. Bila je tudi izvrstna plavalka. Rudečica njenih lic bila je videti jako naravna. Kmalu pa lepe dame ni bilo več videti. Ostajala je doma. Zvedelo se je, da je obledela in ima ves obraz poln mozoljev. Zdravnik je stvar razjasnil. Dama se je barvala lica s tekočim barvilom, katero je tako močno brizgala v obraz, da je zašlo vselej pod kožo. Ker pa barvilo ni bilo napravljeno samo od rastlinskih snovij, si je otrovala kri. Ker barvila brez rudninske primesi ni dobiti, je vselej opasno barvanje na tak način.

* (Zglavje od ženskih las.) V Pariških listih je bil naznanil baron Arnold de Fortville, da plača vsaki ženski mej 16. in 40. letom, katera ima dolge lase pet frankov, če mu proda jeden las. Ko je v Parizu tako nabral več las, je baron potoval v London, Pariz, Peterburg, Madrid, Lizbono, Stockholm in na Dunaj, zbirajoč lase italijanskih, ruskih, nemških, angleških dam itd. Nedavno se je povrnil v Pariz in dal iz nabranih las napraviti blazinico za svoje zglavje. Nad 100.000 žen in deklet dalo je lase, da sedaj na njih spi bogati francoski baron.

Ljudsko sredstvo. Moll-ovo „Francosko žganje“ daje ravno tako uspešno kakor ceno sredstvo pri protinskih in revmatičnih boleznih, ranah, oteklinah in ulesih. Cena steklenici 90 kr. Vsak dan razpošilja po pošt-nem povzetju A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 3 (55—17)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tujci:

30. decembra.

Pri **Malič**: Peitler, grof Weidnerstein z Dunaja. — Franko z Gorenjskega. — Grofinja Welsersheim z Bleda. — Sterbling iz Kočevja. — Pastendorf iz Pulja.
Pri **Slonu**: Dr. Kladva iz Ilirske Bistrice.
Pri **avstrijskem cesarju**: Seunig iz Gorice. — Maicen iz Postojine.
Pri **bavarskem dvoru**: Baumgartner s Tirolskega. — Habjan iz Litije.
Pri **južnem kolodvoru**: Bauer iz Logatca. — Pessner iz Celja. — Dr. Kumelj iz Trbiža. — Rebeskin iz Litije. — Jelinek z Dunaja.

Umrli so v Ljubljani:

28. decembra: Matilda Pavlin, zasebnica, 47 let, Mestni trg št. 1, za otrpjenjem srca. — Jožef Kos, pekovi sin, 4 leta, Križevniški trg št. 5, za hripo.
29. decembra: Oče Ivan Korošak, frančiškan, 24 let, Marijin trg št. 5, za jetiko.

V deželni bolnici:

29. decembra: Simon Sterle, delavec, 64 let, za opek-lino.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
30. dec.	7. zjutraj. 2. popol. 9. zvečer	744.3 mm. 745.4 mm. 747.6 mm.	—11.4° C — 9.6° C —10.2° C	sl. jvz. sl. vzh. sl. vzh.	obl. snež. obl.	3.90 mm. snega.
Srednja temperatura —10.4°, za 7.5° pod normalom.						

Dunajska borza

dne 31. decembra t. l.

(izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	90.35	90.10
Srebrna renta	90.20	90.15
Zlata renta	106.95	106.95
5% marčna renta	102.20	102.45
Akcije narodne banke	987.—	990.—
Kreditne akcije	306.75	306.75
London	113.60	113.70
Srebro	—	—
Napol.	9.02 1/2	9.04
C. kr. cekini	5.40	5.41
Nemške marke	55.35	55.90

Telovadno društvo „Sokol“
vabi brate člane k
rednemu občnemu zboru
ki bo
v ponedeljek 5. januarja 1891
ob osmih zvečer
v steklenem salonu čitalničnem.

Dnevni red:

1. Ogovor staroste.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Volitev dveh rač. pregledovalcev (§ 9 b) pravil).
5. Volitev odbora (§ 9 a) pravil*).
6. Pogovor o maskaradi.
7. Razni predlogi.

* § 10 pravil se glasi: „V društvenem odboru je s starostjo in podstarostjo vred devet odbornikov, katere voli občni zbor za leto daj in kateri morejo po preteku te dobe biti zopet izvoljeni. Vsi odborniki morajo stalno prebivati v Ljubljani. Društveni posel, kateri se razdeli med sabo, opravljajo odborniki brezplačno.“

V Ljubljani, dne 31. decembra 1891.

Na zidar!

Odbor „Sokola“.

Veselo novo leto
vsem znancem in prijateljem vošči
dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški
(971)
z rodbino.

Srečno novo leto
vsem svojim častitim p. n. gostom, prijateljem in znancem!
Z velespoštovanjem
Henrik Höselmayer,
(973)
restavratör v hotelu „pri Maliči“
(Stadt Wien).

Prostovoljno gasilno društvo
v Dobu
izreka vsem podpornim in častnim članom
zahvalo za podporo in vošči ob enem
veselo novo leto!
Fran Stare,
(972)
načelnik.

Veselo novo leto
vsem
prijateljem in znancem!
Anton Korenčan
(959)
Vrhnika.

Pri
Jakobu Zalazniku
na Starem trgu h. št. 21
vsak dan sveži

pustni krofi.

Sadjarija „Carolinenhof“ pri Ptuj
priporoča za praznike in predpust svoj
okusni in zdravi

šampanjec

po 1 goldinar steklenica.

Zalogo ima gospod Jan. Buzzolini v Ljubljani.

Prijateljem, znancem in gostom
vošči
srečno novo leto
rodbina PERŠIN
(954)
na Rožniku.

K novemu letu
izrekam vsem svojim p. n. gostom,
prijateljem in znancem
najboljša voščila
proseč nadaljne naklonjenosti.
Fran Ferlinz
z obitelji.
(964)

Išče se
k trem, od dveh do štirih let starim otrokom
vrtnarica (Bonne).

Ponudbe naj se oddajo upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

Priporočilo.
Podpisanka s tem uljudno naznanja, da je v Ljubljani, na sv. Petra cesti št. 2, v pritličji, odprla
ravnekar
bureau
za posredovanje služeb.

Tu se posredujejo tudi mesta dojit. — Z zagotovitvijo, da hoče vsem častitim naročilom najbolje ustreči, se priporoča
z velespoštovanjem
(931—3)
Kati Egy.

Naznanilo in priporočilo.
Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzela
gostilno
„Pri šomastru“ v Rudniku
in da bodem stregla vedno z dobro pijačo in jedjo. — Priporočam se za mnogobrojni obisk z zagotovitvijo najboljših postrežbe.
Marijana Koselj
(965)
„Pri belem volku“
v Rudniku pod Ljubljano.

Da ni v lovski sezoni in v mokrem jesenskem času mokrih nog, trdih čevljev,
doseže se z
J. BENDIK-a
v št. Valentinu
c. in kr. patentovano,
vodo neprepustajočo

redilno masčo za usnje
kar kažejo že nad 15letne skušnje in potrjujejo že stotine priznanih pisem ter se rabi za lovske čevlje pri Najvišjem dvoru.
Za likanje čevljev in konjske oprave se pa nadalje priporoča po ravno tem izumljena c. in kr. privilegovana

tinktura za likanje usnja
ki naredi usnje lepo svetlo in je varuje, da ne poka, se ne lomi in ruši in torej usnje dalj časa ohrani.
Redilna masča za usnje. Tinktura za likanje usnja.
1/2 škatlja 80 kr. 1 liter gld. 1.20.
1/2 škatlje 40 „ 1/2 steklenica 80.
1/4 „ 20 „ 1/4 steklenice 40.
1/8 „ 10 „ 1/8 „ 20.
Prodajalcem na drobno dovoljuje se rabat.
Zalogo v Ljubljani imata Schussnig & Weber, ne več Krisper.
! Pred ponarejanjem se svari!

Vsem prijateljem in znancem
vošči
veselo novo leto
rodbina Nolli.

Vsem našim dobroželjateljem in prijateljem
najsrečnejša voščila
ob
premeni leta!
(961)
Fran in Ana Ehrfeld.

Išče se
izurjena prodajalka
za prodajalnico mešanega blaga na deželi. — Zahteva se dobra spravevala iz desedanjih služb. Prednost imajo one s starostjo od 25 do 30 let in ki zamorejo uložiti kavejio v obligacijah ali hranilnični knjižici. — Več pove upravnistvo Slovenskega Naroda. (954—2)

Izvirno
Plzensko pivo
(stavno znano zimsko pivo)
iz meščanske pivovarne v Plznu
v sodih in steklenicah
priporoča udano
F. SCHEDIWY
glavna zaloga mešč. pivovarne v Plznu
Grädec, Annenstrasse 19.
Telefon 246. (932—4)

Dorsch-evo
olje iz kitovih jeter

najčistejše, najsvežejše in najuplaviteljše
vrste medicinsko olje iz kitovih jeter.
Staropreverjeno sredstvo proti kašlju,
zlasti pri pljučnih boleznih, škrefelnih itd.
Mala steklenica 50 kr., dvojna steklenica 90 kr.
Bergensko Dorsch-evo olje iz kitovih
jeter v trioglatih steklenicah 1 gld. (793—19)
Deželna lekarna „Pri Mariji Pomagaj“
Ludovika Grečel-na
v Ljubljani, na Mestnem trgu 11.

Dr. Friderika Lengiel-a
Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti nieno deblo, je od pamtiveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.
Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že drugi dan neznačne luske od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.
Ta balzam zgleda na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podleže beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nesno rdečino, zajedee in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50. (179—45)
Dr. Friderika Lengiel-a
BENZOE-MILO.
Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.
Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Tenkóczy-ja lekarni in v vsen večjih lekarnah. — Poštna naročila vsprejema W. Heun, Dunaj, X.

Veselo novo leto

vsem znancem in prijateljem
vošči

Dr. Ambrožič

(969)

z rodbino.

Vsem velečastitim gostom,
ljubim prijateljem in znancem
tem potom (968)

najsrečnejše čestitke
ob premeni leta!

Ivan Hafner

z gospo

restavratôr hôtela „Pri Slonu“ v Ljubljani.

Spretnega orglarskega

ali pa tudi

mizarskega pomočnika

kateri je pri orglarskem obrtu že dalj časa delal, —
vsprejme takoj **Fran Goršič**, orglarski moj-
ster v Ljubljani. (951—3)

Hôtel „Pri Malici“

(Hôtel „Zur Stadt Wien“).

V proslavo noveletnega dne

1. januarja 1891

v vrtnem salonu

KONCERT

godbe c. in kr. pešpolka baron Kuhn

z izbranim programom.

Hkratu usoja si podpisane opozarjati, da se **Rei-
ninghauser-jevo marcno pivo** po 20 kr. in **Piza-
sko pivo** po 30 kr. liter, napolnjeno v patentovane ste-
klenice, od 10 steklenic nadalje franko na dom pošilja.

Z velespoštovanjem

Henrik Höselmayer

restavratôr.

(962)

Vsem sorodnikom, prijate-
ljem in znancem
vošči

veselo novo leto 1891

(967)

rodbina Moschè.

Najsrečnejše voščilo

k

novemu letu 1891

svojim častitim obiskovalcem svoje briv-
nice, katerim izrekam ob jednem zahvalo
za obisk s priporočilom, da me i v pri-
hodnje mnogobrojno počasté.

Z odličnim spoštovanjem

Aleksander Gjud

brivec

Kongresni trg št. 3.

(960)

Št. 24696.

(944—3)

Razglas.

V § 13. določil o dobivanju vode iz vodovoda mesta Ljubljan-
skega je ustanovičeno, da je plačevati

vodovodno naklado

v štirih enolih obrokih ob začetku vsakega četrletja solnčnega leta.

Po vodomeru oddajano vodo in kakove večje potroške je plače-
vati konci vsakega meseca (za bolj malo tudi konci vsakega četrletja).

Pristojbino za vodomere in ono za požarne pipe ali hydrante je
plačevati v poluletnih naprejšnjih obrokih.

Hišni gospodarji bodo dobivali plačilne naloge dné 1. januarija,
1. aprila, 1. julija in 1. oktobra. Predpisani znesek pa bodi vplačan
med 1. in 14. februarja, 1. in 14. maja, 1. in 14. avgusta in 1. pa
14. novembra meseca.

Onim hišnim gospodarjem, kateri ne bodo plačali pripadajoče
vodovodne naklade do obrokov tu navedenih, zaračunavale se bodo
6% zamudne obresti; če pa vodovodna naklada ne bode plačana pri
mestni blagajnici najkasneje do 30. aprila, oziroma 31. julija, 31. okto-
bra in 31. januarja, bode mestna občina po upraviteljstvu mestnega
vodovoda zaprla dotok vode v dotično hišo in izterjala zaostalo vodo-
vodno naklado izvršilnim putem.

P. n. hišni gospodarji naj vzemó na znanje to naredbo in naj
se po nji ravnaajo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 23. decembra 1890.

Župan: Grasselli, l. r.

Trgovina z železnino

Albina C. Ahčina

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8

ima vedno

(76—12)

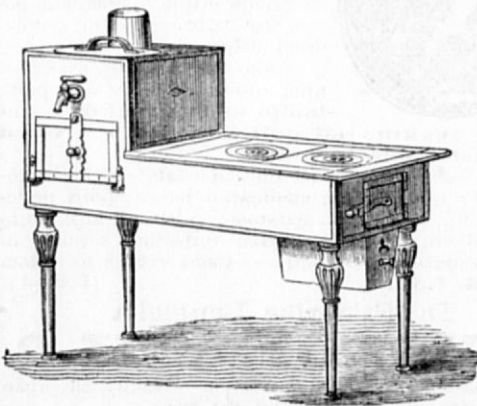
bogato zalogo pečij

samostalnih

štedilnih ognjišč

in posameznih delov
za nje, kakor vratice, vra-
tice ognjišč za silo,
ognjiščnih oklepov,
roštov za prazjenje,
plat, cevi za dimnike
i. t. d. i. t. d.

Staro železo, mesing, baker,
kositar, cink, svinec kupuje
se vedno po najvišjih cenah.



Zahvala.

Meni podpisanemu pogorela so poslopja v Strmem
rebru pri Krškem, ki sem jih bil zavaroval še le letos pri

vzajemni zavarovalnici „Konkordiji“.

„Konkordija“ je mojo škodo po svojem glav-
nem zastopniku v Ljubljani gospodu **Ign. Valen-
tinčič-u** v mojo popolno zadovoljnost cenila in po
okrajnem zastopniku na Krškem gospodu **Janezu Sterlé-tu**
tudi že izplačala. — Za solidno postopanje in točno iz-
plačanje se **zavarovalnici „Konkordiji“** in
njenemu glavnemu zastopniku gospodu **Ign. Valen-
tinčič-u** najtopleje zahvaljujem ter jo vsakemu, kdor se
zavarovati želi, iz lastne skušnje najtopleje priporočam.

Na Krškem, dne 7. decembra 1890.

(956)

T. Ferfila s. r.,
obč. tajnik, priča.

K. Wanič s. r.,
poškodovanec.

J. Radič s. r.,
priča.

Za čas stavbe

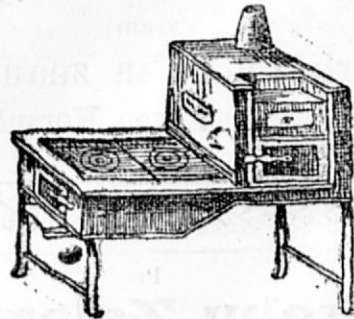
priporoča

ANDREJA DRUŠKOVIČA.

Mestni trg št. 10 trgovina z železnino Mestni trg št. 10

v velikem izboru in po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata,
štorje za štokodiranje, drat
in cveke, samokolnice, vezi
za zidovje, traverze in stare
železniške šine za oboke,
znano najboljši Kamniški
Portland in Roman cement,
sklejni papir (Dachpappe) in
asfalt za tlak, kakor tudi
lepo in močno narejena šte-
dilna ognjišča in njih posa-
mezne dele.



Pri stavbah, kjer ni vode blizu, neobhodno potrebne
vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v
malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu do
vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za sko-
pane vodnjake: železne cevi in železoliti gornji stojali,
kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile
in železne okove. (9—58)

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno narejeni plugi in
plužne, železne in lesene brane in zobovje zanje, motike, lo-
pate, rovnice, krampe i. t. d. Tudi se dobiva zmirom sveži
Dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.